

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hlušíka, Ph.D., ve věci

žalobce: **A. G.**
zastoupený advokátem JUDr. Volodymyrem Schwarzem
sídlem U Staré pošty 744, 738 01 Frýdek-Místek

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 2. 2022 č. j. MV-212813-4/SO-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 2. 2. 2022 č. j. MV-212813-4/SO-2021 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je **povinna zaplatit** žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Volodymyra Schwarze, sídlem U Staré pošty 744, 738 01 Frýdek-Místek.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 21. 2. 2022 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 2. 2. 2022 č. j. MV-212813-4/SO-2021, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále také „správní orgán I. stupně“) ze dne 19. 11. 2021 č. j. OAM-137716-10/MC-2021, jímž byla výrokem I. podle § 87p odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost žalobce o prodloužení doby platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie, neboť žalobce přestal splňovat podmínky uvedené v § 15a téhož zákona, což je důvodem pro ukončení přechodného pobytu na území České republiky dle § 87f odst. 1 téhož zákona, a výrokem II. byla podle § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců žalobci stanovena lhůta 60 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky.
2. Žalobce v žalobě namítl, že napadené rozhodnutí včetně předcházejícího řízení považuje za vadné a nesprávné, jelikož neodpovídají skutečnosti, neboť žalobce dceru pravidelně několikrát týdně navštěvuje, poskytuje jí jako rodič osobní péči a stará se o ni. Žalobce pobývá na území České republiky od roku 2016, má zde silné sociální vazby, je zaměstnán v Ostravě, což doložil pracovní smlouvou. Žalobce má také řádně zajištěné bydlení formou nájemního bytu ve Frýdku-Místku (což doložil nájemní smlouvou), aby byl co nejblíže dceři, o kterou společně s její matkou pečuje. Správní orgány dospěly k závěru, že pokud byla na základě rozsudku soudu nezletilá dcera žalobce svěřena do výlučné péče matky, tak žalobce jako otec automaticky neposkytuje nezletilé žádnou skutečnou péči ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců a přestal tak splňovat podmínky tohoto ustanovení. Správní řízení vykazuje vady, neboť nebylo provedeno dostatečné dokazování. Pokud měly správní orgány pochybnosti o tom, zda žalobce skutečně poskytuje osobní péči nezletilé dceři, měly provést důkazy – např. výslech matky, výslech žalobce, navštívit bydliště matky, a to zejména v případě, kdy měly informaci o tom, že mezi žalobcem jako otcem a matkou byla uzavřena dohoda měnící rozsah styku a péče o nezletilou dceru (dále také „dohoda rodičů“), která toliko potvrzovala stav, který fungoval již předtím, než bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí. Dohodu rodičů s úředně ověřenými podpisy ze dne 9. 12. 2021, která rozšiřuje styk otce s nezletilou dcerou oproti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 22. 11. 2019 (sp. zn. 20 C 137/2017), předložil žalobce jako důkaz spolu s odvoláním. Dohoda dává do souladu faktický stav se stavem právním. Dohoda rodičů byla žalovanou zcela ignorována, s těmito novými a zcela klíčovými skutečnostmi se v napadeném rozhodnutí nijak nevypořádala, když toliko uvedla, že dohoda je účelová, aniž by zdůvodnila, z čeho tak usuzuje. K výzvě prvostupňového správního orgánu k doplnění důkazů či prokázání skutečnosti, že o dceru pečuje, žalobce uvedl, že správnímu orgánu byly známy omezené jazykové znalosti žalobce, rozhodnutí mu nebylo přeloženo do rodného jazyka, ani nebylo blíže popsáno, co má žalobce konkrétně doložit. Žalobce toto však napravil prostřednictvím advokáta v rámci odvolacího řízení a doložil dohodu rodičů. Závěr o tom, že žalobce neposkytuje své dceři osobní péči, byl učiněn čistě formalisticky, aniž by se správní orgán o tuto skutečnost zajímal a učinil potřebné kroky ke zjištění faktického a skutečného stavu.

Žalobce má za to, že předložením dohody rodičů prokázal podmínku skutečné péče o nezletilou, a pokud správní orgán tento důkaz považoval za nedostatečný nebo pochybný, měl žalobce vyzvat k doplnění důkazů či sám provést další důkazy, což neučinil a řízení tak trpí vadami. Žalovaná měla rozhodovat na základě tohoto nového důkazu (dohody rodičů) a skutkového stavu z něj vyplývajícího, což neprovedla a rozhodla v rozporu s tím, co z tohoto důkazu vyplynulo.

3. Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Ve svém vyjádření sdělila, že žalobce uvedl jako občana Evropské unie (dále jen „EU“) nezletilou S. E. G., která je občankou České republiky a jeho dcerou. Dne 28. 6. 2021 správní orgán I. stupně vyzval žalobce v souladu s § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) k odstranění vad žádosti, resp. k předložení dokladu prokazujícího, že pobývá na území společně s občanem EU, nebo že je rodinným příslušníkem občana EU, nebo dokladu o splnění podmínek uvedených v § 87f odst. 2 zákona o pobytu cizinců, a to do 20 dnů ode dne doručení výzvy. Správní orgán I. stupně ve výzvě žalobce poučil, jaké doklady je možné předložit a také, že nebude-li vada žádosti odstraněna, bude jeho žádost zamítnuta. Výzva č. j. OAM-137716-5/MC-2021 byla žalobci doručena dne 29. 6. 2021 a žalobce na ni nereagoval. Žalovaná v odvolacím řízení předložený listinný doklad ze dne 9. 12. 2021 označený „mimosoudní dohoda rodičů o styku otce s dcerou“ vyhodnotila jako účelový a na tomto závěru setrvává. Žalovaná odkazuje na listinný doklad založený ve spisovém materiálu nazvaný „Návrh na zvýšení výživného pro nezletilou S. E.“ sepsaný dne 26. 2. 2021 paní P. G. H., který byl podán dne 1. 3. 2021 Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku, v němž je uvedeno, že otec nezletilé v péči o nezletilou nijak nepomáhá, ani v případě, kdy je nezletilá nemocná a matka má výdaje spojené s léky, styk otce s nezletilou se uskutečňuje ojediněle a nepravidelně. Žalobce na výzvu správního orgánu I. stupně požadovaný doklad nedoložil, ani nikterak nereagoval a poučovací povinnost byla splněna v souladu s judikaturou (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu -dále jen „NSS“ ze dne 11. 11. 2011 č. j. 4 As 23/2011-88). Žalovaná dodala, že zákonné podmínky týkající se pobytových oprávnění jsou obecně stanoveny zákonem o pobytu cizinců a subsidiárním právním předpisem je správní řád. Jde o právní předpisy, s nimiž má účastník řízení možnost se seznámit, popř. požádat o právní pomoc osoby, které jsou jinými právními předpisy k poskytování právní pomoci určeny a měly by tak být schopny poskytnout kvalifikovanou právní pomoc, aniž by svou neznalostí přenášel na správní orgán povinnosti, které mu zákon neukládá. Žalovaná podotýká, že neznalost zákona neomlouvá.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů-dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§75 odst. 1 s. ř. s.).
5. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že žalobce podal dne 16. 6. 2021 žádost o prodloužení doby platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana EU dle § 87 p zákona o pobytu cizinců. Žalobci bylo povolení k přechodnému pobytu vydáno podle § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců dne 15. 7. 2016, a to jako rodinnému příslušníku občana EU paní P. G. H., nar. 17. 10. 1983, která je občankou České republiky. Správním orgánem I. stupně bylo zjištěno, že manželství žalobce a paní P. G. H. bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu Frýdek-Místek ze dne 22. 11. 2018 č. j. 20 C 137/2017-42. Spolu s žádostí žalobce v souladu s § 87p odst. 1 ve spojení s § 87a odst. 2 zákona o pobytu cizinců doložil cestovní doklad, dodatek k nájemní smlouvě a doklad o zdravotním pojištění. Jako doklad

prokazující, že pobývá na území společně s občanem EU ve smyslu § 87p odst. 1 zákona o pobytu cizinců, žalobce doložil rodný list S. E. G., nar. 4. 4. 2016, vydaný matričním úřadem Magistrátu města Frýdek-Místek, ve kterém je žalobce zapsán jako otec dítěte. Dále žalobce předložil listinu označenou „Návrh na zvýšení výživného pro nezletilou S. E.“ sepsanou dne 26. 2. 2021 paní P. G. H. Dne 28. 6. 2021 správní orgán I. stupně vyzval žalobce v souladu s § 45 odst. 2 správního řádu k odstranění vad žádosti, resp. k předložení dokladu prokazujícího, že pobývá na území společně s občanem EU, nebo že je rodinným příslušníkem občana EU, nebo dokladu o splnění podmínek uvedených v § 87f odst. 2 zákona o pobytu cizinců, a to do 20 dnů ode dne doručení výzvy. Správní orgán I. stupně ve výzvě žalobce poučil, jaké doklady je možné předložit a také, že nebude-li vada žádosti odstraněna, bude jeho žádost zamítnuta. Výzva č. j. OAM-137716-5/MC-2021 byla žalobci doručena dne 29. 6. 2021. Na tuto výzvu žalobce nereagoval. Dne 5. 8. 2021 správní orgán I. stupně vyzval žalobce podle § 36 odst. 3 zákona správního řádu k seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí. Výzva byla žalobci doručena dne 10. 8. 2021. Dne 11. 8. 2021 se žalobce dostavil ke správnímu orgánu I. stupně, seznámil se s podklady pro vydání rozhodnutí a uvedl, že na území České republiky žije 5 let a má tady rodinu. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 19. 11. 2021, č. j. OAM-137716-10/MC- 2021 zamítl žádost žalobce o prodloužení doby platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana EU podle § 87p odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť tento přestal splňovat podmínky uvedené v § 15a zákona o pobytu cizinců, což je důvodem pro ukončení přechodného pobytu na území dle § 87f odst. 1 téhož zákona. Podle § 87f odst. 5 téhož zákona byla žalobci stanovena lhůta 60 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky. Následně podal žalobce odvolání a spolu s ním předložil listinu označenou „Mimosoudní dohoda rodičů o styku s dcerou“, která obsahuje ujednání, že žalobce na základě pravidelné báze pečuje a stará se o nezletilou, a proto se rodiče rozhodli rozšířit styk otce s nezletilou dle potřeby a přání nezletilé a jejího otce. Otec je oprávněn stýkat se s nezletilou každý týden od pondělí do pátku od 16:00 do 18:00 dle domluvy s matkou, každý sudý týden v sobotu od 08:00 do 16:00 a každý lichý týden v neděli od 08:00 do 16:00 a poskytnout nezletilé osobní péči. Dohoda byla uzavřena dne 9. 12. 2021. O odvolání rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.

6. Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje.
7. Podle § 3 správního řádu, nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
8. Podle ust. § 50 odst. 4 správního řádu, pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.
9. Stěžejní otázkou v projednávané věci je posouzení skutečnosti, zda žalobce ve smyslu ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců poskytuje nezletilé dceři „skutečnou péči“. Soud předně považuje za vhodné odkázat na důvodovou zprávu k § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve které je mimo jiné uvedeno: „*Oproti dosavadnímu znění ustanovení § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců již není jako podmínka uvedena společná domácnost, neboť ta není výslovnou podmínkou ani dle výše citovaného rozsudku [SD EU ze dne 19. 10. 2004, C-200/02, Zhu a Chen]. S ohledem na*

požadavek skutečné výchovy je akcentován faktický stav péče, tj. skutečné výchovy nezletilého občana Evropské unie, přičemž není vyloučeno, aby za rodinného příslušníka byl považován např. i rozvedený rodič, který se skutečně podílí na péči, resp. výchově dítěte. Nejde tedy o formální existenci či neexistenci rodičovské odpovědnosti, ale o to, zda ji v daném případě rodič skutečně vykonává, tedy zda skutečně pečuje o dotyčné dítě.“ Z důvodové zprávy tak jasně vyplývá, že by měl správní orgán zkoumat především faktický stav péče, který tu je v době jeho rozhodování.

10. Z obsahu správních spisů plyne, že žalobce v řízení před správním orgánem I. stupně nepředložil žádný důkaz, který by potvrzoval jeho skutečnou péči o nezletilou dceru. Přílohou žádosti byl návrh na zvýšení výživného doručený Okresnímu soudu Frýdek-Místek matkou nezl. dítěte dne 1. 3. 2021, jehož obsah naopak svědčil proti žalobci. Na výzvu prvostupňového správního orgánu žalobce nijak nereagoval a až spolu s odvoláním předložil dohodu rodičů ze dne 9. 12. 2021, která však zůstala žalovanou nevyhodnocena. Žalovaná při posuzování, zda žalobce o nezletilou dceru skutečně a fakticky pečuje, postavila svou argumentaci na závěrech správního orgánu I. stupně, že žalobce skutečnou péči o dceru nijak neprokázal (str. 5 napadeného rozhodnutí). Spolu s odvoláním předloženou dohodu rodičů žalovaná označila za účelovou, neboť ji žalobce předložil až po marném uplynutí lhůty stanovené správním orgánem I. stupně k doplnění žádosti. Poukázala přitom na dispoziční zásadu, kterou je ovládáno řízení o žádosti, včetně odkazu na judikaturu (str. 5-6 napadeného rozhodnutí).
11. Obsahem správního spisu má soud za prokázané, že žalobce byl správním orgánem I. stupně řádně a srozumitelně vyzván k doplnění žádosti o doklad potvrzující jeho skutečnou péči o nezl. dceru a současně byl řádně poučen o následcích nevyhovění výzvy (výzva ze dne 28. 6. 2021). Žalobcův požadavek, uvedený v žalobě, že s ním mělo být komunikováno v rodném jazyce, nemá oporu v zákonné úpravě, když podle ust. § 16 správního řádu je jednacím jazykem v řízení před správními orgány český jazyk. Ani zákon o pobytu cizinců neobsahuje v tomto směru žádnou výjimku. Je věcí účastníka řízení, který neovládá český jazyk, aby si na své náklady obstaral tlumočníka (ust. §16 odst. 3 správního řádu). Rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak zcela odpovídá průběhu správního řízení a pasivitě žalobce. S ohledem na zásadu dispoziční, kterou je řízení o žádosti ovládáno (blíže např. rozsudek NSS sp. zn. 9 Azs 438/2017), nebyl správní orgán I. stupně povinen shromažďovat jakékoliv podklady z vlastní iniciativy.
12. V odvolacím řízení však žalobce předložil dohodu rodičů ze dne 9. 12. 2021, z jejíhož obsahu plyne, že dle souhlasného vyjádření rodičů dítěte se žalobce s dcerou pravidelně stýká a pečuje o ni. Ve věci se tedy jedná o nový důkaz, k němuž měla žalovaná přistoupit podle § 82 odst. 4 správního řádu tak, že měla v první řadě zkoumat, zda takový důkaz nemohl být předložen již dříve. Dohoda rodičů byla sice uzavřena dne 9. 12. 2021, tedy po vydání prvostupňového rozhodnutí, ale z jejího obsahu se podává, že stvrzuje již déle trvající stav. Pokud by bylo zjištěno, že existovaly okolnosti, pro které tento důkaz nemohl být uplatněn dříve, bylo by na místě s ohledem na zásadu materiální pravdy (ust. § 3 správního řádu) ověřit skutečnosti v dohodě uvedené např. účastenským výsledkem žalobce a svědeckou výpovědí matky dítěte, jak navrhuje žalobce v žalobě. Závěr o účelovosti předložené dohody pouze s odkazem na dispoziční zásadu, kterou je řízení o žádosti ovládáno a dřívejší pasivitou žalobce, jak učinila žalovaná v napadeném rozhodnutí, je v rozporu nejen s ust. § 82 odst. 4 správního řádu, ale také v rozporu se zásadou materiální pravdy.

13. Pokud žalovaná ve vyjádření k žalobě poukázala na listinu ze dne 26. 2. 2021 označenou „Návrh na zvýšení výživného pro nezletilou S. E.“ sepsanou matkou dítěte a podanou dne 1. 3. 2021 Okresnímu soudu Frýdek-Místek, z níž se podává tvrzení opačné než v následně uzavřené dohodě rodičů, nelze tuto argumentaci zohlednit, neboť tato není součástí napadeného rozhodnutí. Soud v této souvislosti poukazuje na skutečnost, že vyhodnocením listiny obsahující návrh na zvýšení výživného se ve svém rozhodnutí nezabýval ani jeden z obou správních orgánů. Soud konstatuje, že vzhledem k tomu, že dohoda rodičů je z data 9. 12. 2021, nelze bez dalšího vyloučit změnu skutkového stavu, k níž mohlo dojít v průběhu uplynutí 10 měsíců. Je však věcí správních orgánů, aby se touto otázkou v dalším řízení zabývaly, a to v souladu se zásadou materiální pravdy, která prostupuje správním řízením jako celkem, přičemž je nezbytné, aby přihlédly také k právům nezletilého dítěte.
14. Krajský soud na základě shora uvedené argumentace a s ohledem na individuální okolnosti posuzovaného případu napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.). Současně krajský soud věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž je žalovaná vázána právním názorem vysloveným soudem v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
15. Vzhledem k tomu, že v řízení byl plně procesně úspěšný žalobce, vzniklo mu v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovanou zavázal. Náklady řízení žalobce představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000 Kč a zaplacený soudní poplatek za podání úspěšného návrhu na odkladný účinek žaloby ve výši 1.000 Kč. Dále žalobci vznikly náklady spojené s právním zastoupením, a to za dva úkony právní služby po 3 100 Kč a 2 x režijní paušál za každý z těchto úkonů. Náklady právního zastoupení tak činí 6 800 Kč (§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění). Celkové náklady žalobce pak představuje částka 10 800 Kč.
16. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) týkající se právní moci rozhodnutí uložil soud žalované povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 21. září 2023

JUDr. Monika Javorová

Shodu s prvopisem potvrzuje

předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje